

INSTITUTII DE DREPT PENAL I

PRELIMINARII

Descifrarea și înțelegerea normei cuprinse în textele incriminatoare sunt de neconceput fără stăpânirea temeinică a cunoștințelor despre factorii, conținutul constitutiv și formele infracțiunii, cunoștințe predate la disciplina dreptului penal, partea generală.

În capitolul Dispoziții generale din Codul penal, infracțiunea a fost definită ca fiind fapta prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție, nejustificată și imputabilă persoanei care a săvârșit-o.(art. 15 alin.1), fiind singurul temei al răspunderii penale(alin.2).

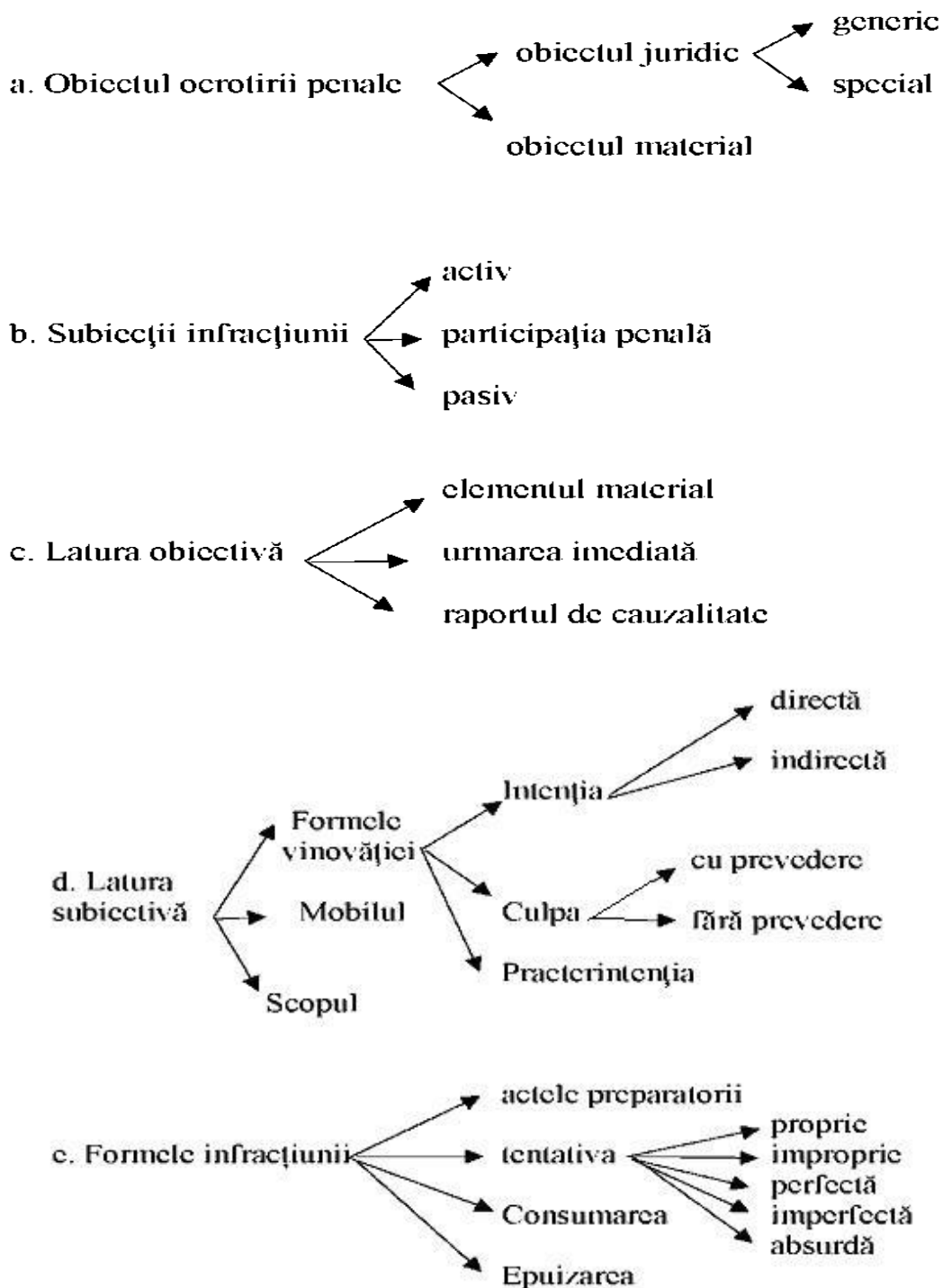
Cauzele justificative care determină o faptă prevăzută de legea penală să nu fie infracțiune, sunt:

- Legitima apărare
- Starea de necesitate
- Exercitarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații
- Consimțământul persoanei vătămate

Cauzele de neimputabilitate care exonerează de răspundere penală sunt:

- Constrângerea fizică
- Constrângerea morală
- Excesul neimputabil
- Minoritatea făptuitorului
- Iresponsabilitatea
- Intoxicația
- Eroarea
- Cazul fortuit

În consecință, se impune, prioritar, recapitularea următoarele module doctrinare:

I. Obiectul ocrotirii penale

- a) **obiect juridic** – valorile sociale pe care normele penale de incriminare le ocrotesc; (prin valoare socială se înțelege însușirea unui bun de a satisface nevoile vitale ale membrilor societății sau de atribut acordat unor stări, situații, calități, în măsura în care acestea satisfac anumite nevoi sociale)

Obiectul infracțiunii îl constituie relațiile sociale, dar acestea sunt lezate sau puse în pericol nu în mod direct ci prin mijlocirea valorii sociale direct amenințate prin fapta ilicită. Astfel, valorile sociale și relațiile sociale constituie împreună obiectul juridic al infracțiunii.

a¹) obiect juridic generic – obiectul juridic comun unui grup de infracțiuni, securitatea națională, persoana umană, proprietatea – astfel că partea specială a Codului penal este sistematizată pe 12 titluri, în fiecare titlu fiind incriminate faptele prin care se vatămă sau se aduce atingere uneia din valorile sociale fundamentale (ex. Titlul I – Infracțiuni contra persoanei, Titlul II – Infracțiuni contra patrimoniului, Titlul III – Infracțiuni privind autoritatea și frontiera de stat);

Obiectul juridic generic sau de grup servește și la sistematizarea infracțiunilor în cadrul fiecărui titlu. Exemplu, Titlul I al părții speciale intitulat Infracțiuni contra persoanei este sistematizat la rândul său pe 9 Capitoare, avându-se în vedere obiectul juridic generic, dar și obiectul juridic special constituit din atributele fundamentale ale persoanei umane ce face obiect de ocrotire la fiecare capitol în parte.

a²) obiect juridic special – obiectul propriu-zis al infracțiunii specific fiecărei infracțiuni în parte; (Ex. Infracțiunea de lipsire ilegală de libertate – art. 205 C.pen. sau a infracțiunii de furt – art. 228 C.pen.). Acesta se caracterizează prin aceea că este format din relațiile sociale privitoare la o unică valoare socială (Omorul, Vătămarea corporală, Furtul, Distrugerea)

Obiectul juridic special complex este format din relații sociale privitoare la două sau mai multe valori sociale; Dintre acestea o valoare socială este în principal ocrotită, iar alta în secundar ori adiacent ocrotită. Exemplu Tâlhăria prev. de art. 233 C.pen. cuprinde în conținutul său fapta de furt prev. de art. 228 C.pen. cât și fapta de lovire sau vătămare prev. de art. 193 – 194 C.pen. ori amenințare prev. de art. 206 C.pen.. Infracțiunea de tâlhărie are ca obiect juridic principal relațiile sociale privitoare la patrimoniu, valoarea lezată prin acțiunea de furt, iar ca obiect juridic secundar sau adiacent relațiile sociale privitoare la integritatea corporală sau libertatea psihică a persoanei.

b) obiect material – fapte prevăzute de legea penală a căror săvârșire este îndreptată asupra unui lucru (bun sau persoană). Nu toate infracțiunile au un obiect material, ci numai acelea la care valoarea socială ocrotită se exprimă printr-o entitate materială. (Exemplu bunul sustras, delapidat, obținut prin abuz sau înșelăciune; La infracțiuni contra vieții obiectul material este corpul persoanei asupra căruia se îndreaptă acțiunea de ucidere sau vătămare). La infracțiunile contra circulațiile pe căile ferate – instalațiile de cale ferată – instalațiile de cale ferată, materialul rulant, mărfurile și persoanele transportate. Exemplu la abuzul în serviciu prev. de art. 297 C.pen. de obicei obiectul material lipsește și el există numai atunci când elementul material al acestei infracțiuni s-a exercitat asupra unui bun (exemplu, confiscarea unui bun, redactarea defectuoasă a unui înscris).

II. Subiecții infracțiunii

Persoanele implicate într-un raport juridic penal de conflict, fie ca urmare a săvârșirii infracțiunii fie ca urmare a suportării consecințelor generate de către aceasta sunt subiecții infracțiunii.

a) activ – cel care a săvârșit infracțiunea (persoană fizică sau persoană juridică) și îndeplinește condițiile răspunderii penale (conform art. 135 C.pen. referitor la răspunderea penală a persoanei juridice); Persoana fizică trebuie să îndeplinească condițiile de vârstă și anume că minorul sub 14 ani nu poate fi subiect al infracțiunii pentru că operează o prezumție absolută de incapacitate penală. Potrivit art. 13 alin. 2 C.pen. minorul care are vârsta între 14 și 16 ani răspunde penal numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu discernământ (discernământul se stabilește prin expertiză medico-legală în vederea stabilirii gradului de dezvoltare psiho-fizică în raport cu vârsta sa), iar cel peste 16 ani răspunde penal potrivit legii.

b) participația penală – există când o faptă a fost săvârșită de un număr mai mare de persoane (autor, instigator, complice); art. 46 autor este persoana care săvârșește în mod nemijlocit o faptă penală, iar coautori sunt cei care săvârșesc nemijlocit aceeași faptă penală. Instigator persoana care cu intenție determină o altă persoană să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală – art. 47; Art. 48 complice cel care cu intenție înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte penale + alin. 2 promite înainte sau în timpul săvârșirii faptei ...

c) pasiv – persoana fizică sau juridică, titulară a valorii sociale împotriva căreia s-a îndreptat acțiunea sau inacțiunea autorului și asupra căruia s-a răsfânt urmarea imediată constând într-un prejudiciu sau vătămare fizică, materială ori morală.

Conținutul constitutiv al infracțiunii cuprinde două laturi și anume latura obiectivă și latura subiectivă.

III. Latura obiectivă – este activitatea fizică, materială desfășurată de subiect și susceptibilă să producă o schimbare în lumea înconjurătoare prin lezarea ori punerea în pericol a unei valori sociale și a relațiilor sociale corespunzătoare acesteia.

Componente:

a) elementul material – constă într-o **acțiune** (comisiune – atitudine pozitivă prin consumarea de energie îndreptată spre producerea unei transformări în lumea externă – exemplu fapta de omor săvârșită prin acte de lovire nemijlocită a victimei de către făptuitor ori prin folosirea de către acestea a unei substanțe explozive sau otrăvitoare) sau dintr-o **inacțiune** (omisiune – atitudine negativă, pasivă, în sensul că nu face ceea ce legea îl obligă să facă, iar omisiunea nu intră în sfera răspunderii penale decât raportată la o obligație a făptuitorului de a acționa. Exemplu: abuz în serviciu prev. de art. 297 alin. 1 C.pen. în care funcționarul public în exercitarea atribuțiilor de serviciu nu îndeplinește un act cauzând o pagubă ori o vătămare a drepturilor unei persoane fizice sau juridice) sau din două sau mai multe acțiuni alternative cumulative ori dintr-o acțiune sau inacțiune alternative; Potrivit art. 17 din C.pen. infracțiunea comisivă prin omisiune este atunci când există o obligație legală sau contractuală de a acționa sau autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului.

b) urmarea imediată – constă în schimbarea, în lumea obiectivă, pe care o produce săvârșirea acțiunii sau inacțiunii interzisă de legea penală ori atingerea adusă în orice mod uneia din valorile sociale care formează obiect al ocrotirii penale. Este rezultatul pe care trebuie să-l producă acțiunea sau inacțiunea, respectiv o vătămare materială, un prejudiciu moral sau chiar o stare de pericol;

c) legătura de cauzalitate – deși nu este prevăzută expres în legea penală, între acțiune sau inacțiune care constituie elementul obiectiv și urmarea imediată trebuie să existe o legătură de la cauză la efect, adică un raport de cauzalitate (*nexum causal*). (exemplu uciderea din culpă prev. de art. 192 C.pen.)

IV Latura subiectivă – atitudinea voinței și conștiinței făptuitorului față de componentele laturii obiective, adică față de elementul material, urmarea imediată și legătura de cauzalitate dintre acestea. Ca noțiune reflectă atitudinea psihică a făptuitorului față de fapta sa exprimată în forma de vinovăție cerută de lege pentru ca acel tip de faptă să constituie infracțiune.

A. formele vinovăției – a se avea în vedere art. 16 C.pen. – fapta constând într-o acțiune sau inacțiune constituie infracțiune când este săvârșită cu intenție – art. 16 alin. 6, teza I, iar fapta este comisă din culpă numai când legea o prevede în mod expres – art. 16 alin. 6, teza II.

a) intenția – există atunci când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui ori deși nu-l urmărește acceptă posibilitatea producerii acestuia. Intenția este **directă** când infractorul prevede rezultatul faptei sale și urmărește producerea lui, sau **indirectă** când prevede rezultatul faptei și deși nu-l urmărește acceptă posibilitatea producerii lui; Ambele forme ale intenției rezultă cel mai adesea din materialitatea faptei. Exemplu, avem intenție directă la omor când făptuitorul acționează pentru uciderea victimei sau avem intenție indirectă atunci când făptuitorul a aplicat lovituri multiple concubinei sale cu intensitate și în regiuni vitale ale corpului chiar dacă nu avea intenția de a ucide victima.

b) culpa – există când infractorul prevede rezultatul faptei sale dar nu-l acceptă, socotind fără temei că nu se va produce ori nu prevede rezultatul faptei deși putea și trebuia să-l prevadă. Culpă este **cu prevedere sau ușurință** când infractorul prevede rezultatul faptei pe care nu-l acceptă socotind fără temei că nu se va produce – exemplu accidentele de circulație sau **fără prevedere (culpa simplă sau neglijența)** când infractorul nu a prevăzut rezultatul faptei sale deși putea și trebuia să-l prevadă – exemplu când o persoană lasă o armă încărcată și nesupravegheată în apropierea unui grup de copii, din care unul o folosește și împuşcă o persoană;

c) praeterintenție (intenție depășită) – este o formă specifică de vinovăție care se constituie din elemente caracteristice atât intenției cât și culpei și poate fi tratată ca o formă autonomă de vinovăție alături de celelalte două. – exemplu loviturile sau vătămrile cauzatoare de moarte prev. de art. 195 C.pen.

B. mobilul – desemnează acel sentiment, dorință sau pasiune care a condus la nașterea în mintea făptuitorului a ideii săvârșirii unei fapte. Concret, este un impuls intern, fără însă a fi un element constitutiv care condiționează existența faptei incriminate (exemplu furtul comis de o persoană disperată de a supraviețui, în această situație infracțiunea există și fără acest mobil)

C. scopul – constă în reprezentarea clară a rezultatului faptei de către făptuitor sau în finalitatea urmărită de către acesta. Scopul nu se confundă cu mobilul, deoarece el aparține momentului finalizării actului, pe când mobilul este legat de momentul inițial al adoptării faptei infracționale. Scopul poate fi avut în vedere la stabilirea pericolului social concret al faptei și la dozarea pedepselor.

V. Formele infracțiunii

A. actele preparatorii – reprezintă acele acte care pregătesc condițiile de trecere la executarea acțiunii sau inacțiunii constând în procurarea, confecționarea sau modificarea instrumentelor ce folosesc la executarea faptei și culegerea de informații necesare săvârșirii faptei.

B. tentativa – constă în punerea în executare a hotărârii de a săvârși infracțiunea, executare care a fost însă întreruptă sau nu și-a produs efectul.

a) tentativa proprie – constă în existența tuturor condițiilor necesare pentru săvârșirea infracțiunii iar dacă consumarea nu a avut loc, aceasta se datorează modului defectuos în care s-au folosit mijloacele (art. 32 alin. 2 Cod penal)

b) tentativa improprie – constă în punerea în executare a hotărârii de a săvârși infracțiunea, executare care este realizată în întregime dar producerea rezultatului nu a fost posibilă din cauza insuficienței sau defectuoșității mijloacelor folosite ori din cauză că în timpul când s-au săvârșit actele de executare obiectul lipsea de la locul faptei (art. 32 alin. 2 C.p.);

c) tentativa este perfectă sau terminată (art. 32 alin. 2 C.p.) atunci când nu intervin obstacole care să întrerupă executarea începută, făptuitorul realizează complet executarea așa cum a conceput-o dar rezultatul nu s-a produs;

d) tentativa imperfectă sau întreruptă (art.32 alin. 1 C.p.) există atunci când executarea se întrerupe iar rezultatul nu se produce din cauze independente de voința făptuitorului;

e) tentativa absurdă (art. 32 alin. 2 C.p.) – se caracterizează prin modul greșit de concepere a săvârșirii infracțiunii.

C. consumarea – infracțiunea se consideră consumată în momentul în care actele de executare fiind duse până la capăt, s-a produs rezultatul prevăzut de norma de incriminare, altfel zis momentul consumării coincide cu realizarea conținutului integral al infracțiunii.

D. epuizarea – există situații când după ce fapta s-a consumat, rezultatul continuă să se amplifice până la intervenția unei acțiuni contrare a autorității care oprește prelungirea acțiunii sau inacțiunii (infracțiuni continuă – elementul său material constă într-o acțiune sau inacțiune susceptibilă de a fi prelungită în timp prin voința autorului și după momentul consumării până la încetarea activității infracționale – furtul de curent - sau de obicei). Momentul în care rezultatul nu mai produce consecințe subsecvente este momentul epuizării acțiunii sau inacțiunii.

A se vedea art. 35 și urm. privind unitatea și pluralitatea de infracțiuni, continuate și cele complexe, concursul de infracțiuni și recidiva.

Art. 4. - Aplicarea legii penale

Legea penală nu se aplică faptelor săvârșite sub legea veche, dacă nu mai sunt prevăzute de legea nouă. În acest caz, executarea pedepselor, a măsurilor educative și a măsurilor de siguranță, pronunțate în baza legii vechi, precum și toate consecințele penale ale hotărârilor judecătorești privitoare la aceste fapte încetează prin intrarea în vigoare a legii noi.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prelabile la data de 20/03/2015 prin Decizia nr. 6/2015 privind examinarea sesizării formulate de către Curtea de Apel Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori, în Dosarul nr. 22.259/197/2013, prin care, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept dacă succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 3.283/2012; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 76/2014 și Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 118/2014) a avut sau nu ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț în prezent, cu consecința dezincriminării în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 108 din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008 (M.Of. partea I nr. 257 din 17/04/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov, Secția penală și pentru cauze cu minori, în Dosarul nr. 22.259/197/2013 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept, în sensul dacă succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 3.283/2012; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 76/2014 și Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 118/2014) a avut sau nu ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț în prezent, cu consecința dezincriminării în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național,*

prevăzută de art. 108 din Legea nr. 46/2008, și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008. Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor art. 4 din Codul penal, succesiunea de acte normative cu privire la prețul mediu al unui metru cub de masă lemnoasă pe picior (Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 3.283/2012; art. 202 pct. 8 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal; Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 76/2014 și Ordinul ministrului delegat pentru ape, păduri și piscicultură nr. 118/2014) nu a avut ca efect imposibilitatea stabilirii acestui preț și, pe cale de consecință, nu a condus la dezincriminarea în concreto a infracțiunilor de tăiere fără drept de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 108 din Legea nr. 46/2008, și de furt de arbori din fondul forestier național, prevăzută de art. 110 din Legea nr. 46/2008. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 20 martie 2015.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 19/11/2015 prin Decizia nr. 30/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Brașov, Secția penală, prin Încheierea din data de 16 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 121/62/2014, pentru a se pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării de principiu a următoarei probleme de drept "dacă în situația unei infracțiuni de înșelăciune (M.Of. partea I nr. 14 din 08/01/2016) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de către Curtea de Apel Brașov - Secția penală, prin Încheierea din data de 16 septembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 121/62/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei probleme de drept "dacă în situația unei infracțiuni de înșelăciune (dar și a altor infracțiuni, de pildă, furtul calificat), comise sub imperiul legii anterioare, prin modificarea conținutului noțiunii de «consecințe deosebit de grave» și existența unui prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei are loc o dezincriminare parțială (a formei agravate), prin modificarea cerințelor de tipicitate ca trăsătură esențială a infracțiunii". Stabilește că în situația unei infracțiuni de înșelăciune comise sub imperiul Codului penal din 1969, care a produs un prejudiciu sub pragul de 2.000.000 lei, modificarea noțiunii de "consecințe deosebit de grave" în Codul penal nu produce efectele prevăzute de art. 4 din Codul penal și nici pe cele prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și nu conduce la dezincriminarea infracțiunii de înșelăciune. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 19 noiembrie 2015.*
- *Declarat parțial neconstituțional la data de 25/10/2018 prin Decizia nr. 651/2018 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 595 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 4 din Codul penal (M.Of. partea I nr. 1083 din 20/12/2018) CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E: - 2. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de aceiași autori, în aceleași dosare, ale acelorași instanțe și constată că soluția legislativă cuprinsă în art. 4 din Codul penal, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare, este neconstituțională.*

Art. 5. - Aplicarea legii penale mai favorabile până la judecarea definitivă a cauzei

(1) În cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și actelor normative ori prevederilor din acestea declarate neconstituționale, precum și ordonanțelor de urgență aprobate de Parlament cu modificări sau completări ori respinse, dacă în timpul când acestea s-au aflat în vigoare au cuprins dispoziții penale mai favorabile.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 06/05/2014 prin Decizia nr. 265/2014 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal (M.Of. partea I nr. 372 din 20/05/2014) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E*: - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția penală în Dosarul nr. 5.714/118/2012 și constată că dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.
- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 14/04/2014 prin Decizia nr. 2/2014 privind examinarea sesizării formulate de către Curtea de Apel București - Secția I penală prin Încheierea din 18 februarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 530/303/2013, prin care, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând aplicarea legii penale mai favorabile pe instituții autonome, respectiv dacă instituția prescripției răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă sau nu față de instituția pedepsei* (M.Of. partea I nr. 319 din 30/04/2014) *ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E*: Admite sesizarea formulată de către Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 530/303/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând aplicarea legii penale mai favorabile în cazul prescripției răspunderii penale, respectiv dacă prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei. În aplicarea art. 5 din Codul penal, stabilește că prescripția răspunderii penale reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 14 aprilie 2014.
- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 26/05/2014 prin Decizia nr. 5/2014 privind examinarea sesizării formulate de către completul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția penală, în Dosarul nr. 48.654/3/2012, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept vizând aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunii continuate* (M.Of. partea I nr. 470 din 26/06/2014) *ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E*: Admite sesizarea formulată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, în Dosarul nr. 48.654/3/2012, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând aplicarea legii penale mai favorabile în cazul infracțiunii în formă continuată, respectiv, dacă infracțiunea în formă continuată reprezintă o instituție autonomă față de instituția pedepsei. În aplicarea art. 5 din Codul penal, se are în vedere criteriul aprecierii globale a legii penale mai favorabile. Constată că nu este permisă combinarea prevederilor din legi

succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile cu privire la condițiile de existență și sancționare ale infracțiunii în formă continuată. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 26 mai 2014.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 02/06/2014 prin Decizia nr. 10/2014 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 30.259/215/2013, prin care, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor probleme de drept (M.Of. partea I nr. 502 din 07/07/2014) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 30.259/215/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemelor de drept: - dacă în aplicarea art. 418 din Codul de procedură penală, privind neagravarea situației în propriul apel, circumstanțele atenuante reținute de prima instanță în favoarea inculpatei în condițiile art. 74 alin. 1 din Codul penal anterior pot fi menținute în condițiile art. 5 din Codul penal de instanța de control judiciar, investită doar cu soluționarea apelului declarat de inculpată, chiar dacă pentru fapta analizată legea penală mai favorabilă o reprezintă noul Cod penal; - în măsura în care circumstanțele atenuante trebuie menținute, efectele atenuante ale acestora sunt cele prevăzute de art. 76 din Codul penal anterior sau cele prevăzute de art. 76 din noul Cod penal. Stabilește că, în aplicarea art. 5 din Codul penal, circumstanțele atenuante se apreciază global în funcție de incriminare și sancțiune. În situația intrării în vigoare a unei noi legi, ce aduce modificări atât cu privire la pedepse, cât și cu privire la circumstanțele atenuante, circumstanțele ca parte din instituția sancțiunii unei infracțiuni nu pot fi privite și analizate distinct față de instituția pedepsei. Înlăturarea circumstanțelor atenuante nu aduce atingere principiului neagravării situației în propria cale de atac prevăzut în art. 418 din Codul de procedură penală, atunci când în concret, pentru aceeași faptă, se stabilește o sancțiune mai puțin severă. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 2 iunie 2014.*
- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 06/05/2015 prin Decizia nr. 13/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală - prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept în sensul de a se stabili dacă în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării, care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior sau conform dispozițiilor art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2) din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară (M.Of. partea I nr. 410 din 10/06/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E:*

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 26.687/3/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: "dacă în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior sau conform dispozițiilor art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2) din Codul penal, referitoare la pluralitatea intermediară." Stabilește că în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care, potrivit Codului penal anterior, a fost aplicată, printr-o hotărâre definitivă, o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării care, conform art. 41 alin. (1) din Codul penal, nu îndeplinește condițiile pentru a constitui primul termen al recidivei postcondamnatorii și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei, în urma revocării suspendării condiționate, se realizează potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 83 alin. 1 din Codul penal anterior. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 6 mai 2015.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 02/03/2016 prin Decizia nr. 7/2016 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Bacău - Secția penală, cauze minore și familie în Dosarul nr. 1.437/829/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a unei probleme de drept (M.Of. partea I nr. 251 din 05/04/2016) PENTRU ACESTE MOTIVE - D E C I D E:* Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău - Secția penală, cauze minore și familie în Dosarul nr. 1.437/829/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: "dacă la stabilirea legii penale mai favorabile, conform art. 5 din Codul penal, pentru infracțiuni comise anterior datei de 1 februarie 2014, aflate în concurs cu una sau mai multe infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, Decizia nr. 265/2014 a Curții Constituționale se aplică avându-se în vedere toate infracțiunile comise de inculpat și impune aplicarea noului Cod penal pentru toate infracțiunile ori se aplică doar în raport cu infracțiunile comise anterior datei de 1 februarie 2014, existând astfel posibilitatea aplicării dispozițiilor din vechiul Cod penal pentru acestea din urmă". Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, în cazul pluralității de infracțiuni constând în săvârșirea unor infracțiuni anterior datei de 1 februarie 2014, respectiv a unor infracțiuni comise după intrarea în vigoare a noului Cod penal, pentru infracțiunile săvârșite anterior datei de 1 februarie 2014 se va aplica legea penală mai favorabilă - identificată ca fiind legea veche sau legea nouă -, iar pentru infracțiunile săvârșite sub imperiul legii penale noi, precum și pentru tratamentul sancționator al concursului de infracțiuni se va aplica legea nouă, conform art. 3 din

Codul penal și art. 10 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 2 martie 2016.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 05/05/2016 prin Decizia nr. 11/2016 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori, prin încheierea de ședință din data de 26 februarie 2016 (M.Of. partea I nr. 468 din 23/06/2016) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 4.493/311/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept dacă "în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei nr. 265/2014 a Curții Constituționale, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei conform art. 86¹ din Codul penal anterior și, respectiv, o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează potrivit dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal raportat la art. 86⁴ alin. 1 din Codul penal anterior sau conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal actual." Stabilește că, în aplicarea dispozițiilor art. 5 din Codul penal, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014, în cazul pluralității de infracțiuni constând într-o infracțiune pentru care potrivit Codului penal anterior a fost aplicată printr-o hotărâre definitivă o pedeapsă cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei potrivit art. 86¹ din Codul penal anterior și o infracțiune săvârșită în termenul de încercare, pentru care legea penală mai favorabilă este considerată legea nouă, stabilirea și executarea pedepsei rezultante în urma revocării suspendării sub supraveghere se realizează conform art. 96 alin. (4) și (5) din Codul penal. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 5 mai 2016.*

Art. 6. - Aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei

(1) Când după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și până la executarea completă a pedepsei închisorii sau amenzii a intervenit o lege care prevede o pedeapsă mai ușoară, sancțiunea aplicată, dacă depășește maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită, se reduce la acest maxim.

(2) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detențiune pe viață și până la executarea ei a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detențiunii pe viață se înlocuiește cu maximul închisorii prevăzut pentru acea infracțiune.

(3) Dacă legea nouă prevede în locul pedepsei închisorii numai amenda, pedeapsa aplicată se înlocuiește cu amenda, fără a se putea depăși maximul special prevăzut în legea nouă. Ținându-se seama de partea executată din pedeapsa închisorii, se poate înlătura în totul sau în parte executarea amenzii.

(4) Măsurile educative neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta, dacă este mai favorabilă.

(5) Când legea nouă este mai favorabilă în condițiile alin. (1) - (4), pedepsele complementare și măsurile de siguranță neexecutate și neprevăzute în legea nouă nu se mai execută, iar cele care au corespondent în legea nouă se execută în conținutul și limitele prevăzute de aceasta.

(6) Dacă legea nouă este mai favorabilă numai sub aspectul pedepselor complementare sau măsurilor de siguranță, acestea se execută în conținutul și limitele prevăzute de legea nouă.

(7) Când o dispoziție din legea nouă se referă la pedepse definitiv aplicate, se ține seama, în cazul pedepselor executate până la data intrării în vigoare a acesteia, de pedeapsa redusă sau înlocuită potrivit dispozițiilor alin. (1) - (6).

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 25/04/2017 prin Decizia nr. 13/2017 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Galați - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 4.874/233/2016 privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept (M.Of. partea I nr. 464 din 21/06/2017) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Galați - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 4.874/233/2016, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: " Dacă instituția aplicării legii penale mai favorabile reglementată de art. 6 din Codul penal este incidentă sau nu în situația în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată din executarea pedepsei, iar ulterior modificării legislative restul de pedeapsă rămas neexecutat a fost revocat printr-o altă hotărâre de condamnare, rămasă definitivă, prin care nu s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 6 din Codul penal". Stabilește că dispozițiile art. 6 din Codul penal sunt incidente în ipoteza în care legea penală mai favorabilă a intervenit după liberarea condiționată a persoanei condamnate, iar ulterior s-a dispus executarea restului de pedeapsă, printr-o nouă hotărâre definitivă de condamnare, prin care instanța nu s-a pronunțat cu privire la aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 25 aprilie 2017.*
- *Înalta Curte de Casație și Justiție – ÎCCJ - Decizia nr. 12/2019 privind soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 5.780/202/2017 (2.031/2018) prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept: ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală prin Încheierea de ședință din data de 7 ianuarie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 5.780/202/2017 (2.031/2018), prin care se solicită dezlegarea următoarei chestiuni de drept: "dacă regimul suspendării condiționate a executării pedepsei, inclusiv sub aspectul revocării, este cel prevăzut de Codul penal din 1969, indiferent de felul pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare, și în cazul în care suspendarea condiționată a executării pedepsei a fost dispusă după intrarea în vigoare a Codului penal actual, ca efect al aplicării legii penale mai favorabile". Stabilește că, indiferent de felul pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită în cursul termenului de încercare, regimul suspendării condiționate a executării pedepsei aplicată în baza art. 81 din Codul penal din 1969, ca efect al aplicării legii penale mai favorabile, printr-o hotărâre pronunțată după 1 februarie 2014, se menține și după intrarea în vigoare a Codului penal actual, inclusiv sub aspectul revocării sau anulării acesteia, fiind cel*

prevăzut de Codul penal din 1969. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 7 mai 2019.

CAPITOLUL Cauzele justificative

II

Art. 21. - Exercițarea unui drept sau îndeplinirea unei obligații

(1) Este justificată fapta prevăzută de legea penală constând în exercitarea unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

(2) Este de asemenea justificată fapta prevăzută de legea penală constând în îndeplinirea unei obligații impuse de autoritatea competentă, în forma prevăzută de lege, dacă aceasta nu este în mod vădit ilegală.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 04/06/2015 prin Decizia nr. 19/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea Militară de Apel București - prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept în sensul de a se stabili dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal (M.Of. partea I nr. 590 din 05/08/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel, în Dosarul nr. 34/753/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: "dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. 2 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. 1 teza I din C. pen.". Stabilește că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. 1 lit. b teza a II-a din Codul penal, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. 2 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. 1 teza I-a din C. pen. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) Cod procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 iunie 2015.*

CAPITOLUL III Cauzele de neimputabilitate

Imputabilitate = situație juridică în care se găsește o persoană căreia i se atribuie săvârșirea cu vinovăție a unei fapte prevăzute de legea penală. I. Presupune o imputațiune de fapt, adică stabilirea faptului că acea persoană a săvârșit fapta imputată și prin urmare îi aparține, prin materialitatea sa, și o imputațiune psihică, constând în stabilirea unei atitudini psihice caracterizate prin intenție sau culpă, în raport cu săvârșirea faptei. Stabilirea imputabilității

echivalează cu stabilirea temeiurilor răspunderii penale. – G. Antoniu și alții – Dicționar juridic penal, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1976, p. 128.

Constrângerea fizică, constrângerea morală, excesul neimputabil, minoritatea făptuitorului, iresponsabilitatea, intoxicația, eroarea și cazul fortuity.

UNITATEA ȘI PLURALITATEA DE INFRAȚIUNI

Art. 35. - Unitatea infracțiunii continuate și a celei complexe

(1) Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții și împotriva aceluiași subiect pasiv, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni.

(2) Infracțiunea este complexă când în conținutul său intră, ca element constitutiv sau ca element circumstanțial agravant, o acțiune sau o inacțiune care constituie prin ea însăși o faptă prevăzută de legea penală.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 30/05/2017 prin Decizia nr. 368/2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal (M.Of. partea I nr. 566 din 17/07/2017) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - DECIZIE*: - 1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 3.422/108/2015 al Tribunalului Arad - Secția penală și constată că sintagma "și împotriva aceluiași subiect pasiv" din cuprinsul dispozițiilor art. 35 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională.
- **ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 3/28 februarie 2017** - Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București, Secția a II-a penală prin încheierea din data de 17 noiembrie 2016, în dosarul nr. 10693/3/2016 (2079/2016), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: „atunci, când o persoană comite, în aceeași împrejurare, una sau mai multe acțiuni care pot constitui elementul material conform enumerării din art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 având ca obiect material mai multe categorii de droguri, prevăzute în tabele diferite (de risc și de mare risc) ne aflăm în prezența unui concurs de infracțiuni prevăzut de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 și art. 2 alin. (2) din aceeași lege cu aplicarea art. 38 din Codul penal, sau a unei unități legale de infracțiuni sub forma infracțiunii continuate, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000 cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, ori a infracțiunii complexe prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000 cu aplicarea art. 35 alin. (2) din Codul penal” și stabilește: **În interpretarea dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată cu modificările și completările ulterioare, săvârșirea, în aceeași împrejurare, a unei singure acțiuni dintre cele enumerate în alineatul (1) al acestui articol, care are ca obiect atât droguri de risc, cât și droguri de mare risc, reprezintă o infracțiune simplă, ca formă a unității naturale de infracțiune, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din același act normativ.** Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit dispozițiilor art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi 28 februarie 2017.

Art. 37. - Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea continuată sau complexă

Dacă cel condamnat definitiv pentru o infracțiune continuată sau complexă este judecat ulterior și pentru alte acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul aceleiași infracțiuni, ținându-se seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, se stabilește o pedeapsă corespunzătoare, care nu poate fi mai ușoară decât cea pronunțată anterior.

- Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 28/06/2021 prin Decizia nr. 11/2021 privind Dosarul nr. 1.128/1/2021 având ca obiect recursul în interesul legii promovat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând interpretarea și aplicarea în mod unitar a dispozițiilor art. 37 din Codul penal - "Recalcularea pedepsei pentru infracțiunea continuată sau complexă" (M.Of. partea I nr. 909 din 22/09/2021)
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 37 din Codul penal, în ipoteza în care constată existența unei condamnări definitive pentru o infracțiune continuată, instanța investită cu judecarea unor acțiuni sau inacțiuni care intră în conținutul constitutiv al aceleiași infracțiuni va proceda la recalcularea pedepsei ținând seama de infracțiunea săvârșită în întregul ei, va stabili o pedeapsă unică ce nu poate fi mai mică decât cea pronunțată anterior și va dispune anularea formelor de executare emise ca urmare a condamnării anterioare și emiterea unora noi în conformitate cu hotărârea pronunțată sau, după caz, va constata executată pedeapsa. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 28 iunie 2021.

Art. 39. - Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează:

- a) când s-au stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori cu amendă, se aplică pedeapsa detențiunii pe viață;
- b) când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;
- c) când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;
- d) când s-au stabilit o pedeapsă cu închisoare și o pedeapsă cu amendă, se aplică pedeapsa închisorii, la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii;
- e) când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoare și mai multe pedepse cu amendă se aplică pedeapsa închisorii conform lit. b), la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii conform lit. c).

(2) Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoarea, dacă prin adăugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoarea stabilite s-ar

depăși cu 10 ani sau mai mult maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 07/07/2020 prin Decizia nr. 20/2020 - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală (M.Of. partea I nr. 733 din 13/08/2020) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală, în Dosarul nr. 792/1.748/2019, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: "Interpretarea dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal cu privire la calculul pedepsei amenzii în caz de concurs de infracțiuni, în situația în care suma corespunzătoare unei zile-amendă stabilită pentru fiecare infracțiune concurentă este diferită." Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) din Codul penal, în caz de concurs de infracțiuni, în ipoteza în care suma corespunzătoare unei zile-amendă stabilită pentru infracțiunile concurente este diferită, pedeapsa rezultantă se determină astfel:*
- se cumulează pedeapsa amenzii celei mai grele cu sporul de o treime din totalul celorlalte amenzi stabilite;
- se determină numărul de zile-amendă, prin cumularea numărului celui mai mare al zilelor-amendă stabilite pentru o infracțiune cu sporul de o treime din totalul zilelor-amendă corespunzătoare celorlalte amenzi;
- se stabilește suma corespunzătoare unei zile-amendă, prin împărțirea cuantumului pedepsei rezultante a amenzii la numărul de zile-amendă rezultante.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Art. 41. - Recidiva

(1) Există recidivă când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an și până la reabilitare sau împlinirea termenului de reabilitare, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune cu intenție sau cu intenție depășită, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de un an sau mai mare.

(2) Există recidivă și în cazul în care una dintre pedepsele prevăzute în alin. (1) este detențiunea pe viață.

(3) Pentru stabilirea stării de recidivă se ține seama și de hotărârea de condamnare pronunțată în străinătate, pentru o faptă prevăzută și de legea penală română, dacă hotărârea de condamnare a fost recunoscută potrivit legii.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 15/03/2017 prin Decizia nr. 7/2017 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Iași - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 54/244/2015 (M.Of. partea I nr. 269 din 18/04/2017) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Iași - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 54/244/2015, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: "dacă, în aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. 1 din Codul*

penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere ca prim termen al recidivei pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal din 1969 (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal), sau pedepsele componente ale pluralității de infracțiuni constatate". În aplicarea dispozițiilor art. 41 alin. 1 din Codul penal, la stabilirea stării de recidivă postexecutorie se are în vedere, ca prim termen al recidivei, pedeapsa stabilită prin cumul, potrivit art. 83 din Codul penal anterior (art. 96 raportat la art. 43 din Codul penal). Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 martie 2017.

- Potrivit Deciziei nr. 18/2007, publicată în M.Of. nr. 542 din 17/07/2008, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general și a stabilit că în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni de către o persoană condamnată definitiv la mai multe pedepse, dintre care unele au fost executate, iar pentru altele durata pedepsei nu s-a împlinit, trebuie să se rețină că acea infracțiune a fost săvârșită atât în condițiile stării de recidivă postcondamnatorie, cât și în cele ale stării de recidivă postexecutorie, ceea ce atrage aplicarea concomitentă a dispozițiilor art. 37 lit. a) și b) din Codul penal Vechi [art. 41 alin. (1) Cod penal Nou]. Conform "Analizei deciziilor pronunțate în recursurile în interesul legii în materie penală și procesual penală cu privire la efectele acestora în contextul noilor reglementări" publicate pe site-ul Ministerului Public, "Noul Cod penal prin art. 41 renunță la formele recidivei existente în reglementarea anterioară, însă tratamentul sancționator al acesteia prevăzut de art. 43 este stabilit diferențiat în funcție de stadiul în care se află executarea pedepsei aplicate anterior la momentul săvârșirii faptei care atrage reținerea stării de recidivă. Prin urmare, întrucât noua reglementare menține în privința tratamentului sancționator al recidivei o distincție similară celei existente anterior, decizia va produce efecte sub acest aspect. Astfel, ulterior datei de 1 februarie 2014, chiar dacă starea de recidivă reținută potrivit art. 41 va fi unică, în raport de motivarea deciziei examinate aceasta va rămâne valabilă sub aspectul tratamentului sancționator multiplu incident în situația supusă analizei."

Art. 43. - Pedepsa în caz de recidivă

(1) Dacă înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, pedeapsa stabilită pentru aceasta se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(2) Când înainte ca pedeapsa anterioară să fi fost executată sau considerată ca executată sunt săvârșite mai multe infracțiuni concurente, dintre care cel puțin una se află în stare de recidivă, pedepsele stabilite se contopesc potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, iar pedeapsa rezultată se adaugă la pedeapsa anterioară neexecutată ori la restul rămas neexecutat din aceasta.

(3) Dacă prin însumarea pedepselor în condițiile alin. (1) și alin. (2) s-ar depăși cu mai mult de 10 ani maximul general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una dintre infracțiunile săvârșite pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, în locul pedepselor cu închisoarea se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

(4) Când pedeapsa anterioară sau pedeapsa stabilită pentru infracțiunea săvârșită în stare de recidivă este detențiunea pe viață, se va executa pedeapsa detențiunii pe viață.

(5) Dacă după ce pedeapsa anterioară a fost executată sau considerată ca executată se săvârșește o nouă infracțiune în stare de recidivă, limitele speciale ale pedepsei prevăzute de lege pentru noua infracțiune se majorează cu jumătate.

(6) Dacă după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare pentru noua infracțiune și mai înainte ca pedeapsa să fi fost executată sau considerată ca executată se descoperă că cel condamnat se află în stare de recidivă, instanța aplică dispozițiile alin. (1) - (5).

(7) Dispozițiile alin. (6) se aplică și în cazul în care condamnarea la pedeapsa detențiunii pe viață a fost comutată sau înlocuită cu pedeapsa închisorii.

- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 26/09/2018 prin Decizia nr. 15/2018 privind soluționarea sesizării formulate de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 676/267/2017 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept (M.Of. partea I nr. 975 din 19/11/2018) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 676/267/2017 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: "în interpretarea dispozițiilor art. 43 alin. (1) și (5) Cod penal pentru pedeapsa anterioară ce constituie primul termen al recidivei, prin pedeapsă «executată sau considerată ca executată» se are în vedere pedeapsa astfel recalculată urmare a aplicării art. 551 din Legea nr. 254/2013 sau durata pedepsei aplicată anterior prin hotărârea definitivă de condamnare calculată conform dispozițiilor art. 71 din Codul penal raportat la art. 186 din Codul penal". Stabilește că, în interpretarea dispozițiilor art. 43 alin. (1) și (5) din Codul penal, prin pedeapsa "executată sau considerată ca executată", ce constituie primul termen al recidivei, se are în vedere pedeapsa recalculată ca urmare a aplicării art. 551 din Legea nr. 254/2013. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 26 septembrie 2018.*
- *Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 12/06/2019 prin Decizia nr. 14/2019 privind examinarea sesizării formulată de Curtea de Apel Timișoara - Secția penală (M.Of. partea I nr. 585 din 17/07/2019) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara - Secția penală în Dosarul nr. 31.874/325/2017, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile, numai în ceea ce privește dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: Dacă dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial sau sunt aplicabile și în ipoteza în care una dintre ele este în concurs și cu cea care atrage starea de recidivă. Stabilește că dispozițiile art. 43 alin. (2) din Codul penal presupun ca toate infracțiunile concurente să fie săvârșite după condamnarea definitivă neexecutată sau executată parțial, acestea nefiind aplicabile în ipoteza în care una dintre infracțiuni este în concurs și cu cea care constituie primul termen al recidivei. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 12 iunie 2019.*

- *ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 22/2020 Dosar nr. 856/1/2020, D E C I D E:* Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 12.265/299/2019, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării de principiu a următoarei chestiuni de drept: "În cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică: 1) Aplicarea întâi a regulilor recidivei postcondamnatorii cu privire la pedepsele stabilite pentru infracțiunile (B) și (C), rezultanta fiind ulterior contopită, potrivit regulilor concursului de infracțiuni, cu pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (A), concurentă atât cu infracțiunea (B), cât și cu infracțiunea (C)? sau 2) Aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicabile ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C), considerând că intervenția recidivei duce la ruperea concurenței dintre infracțiunile (A) și (C)?" Stabilește că, în cazul în care o infracțiune (A) este concurentă atât cu infracțiunea ce reprezintă primul termen (B), cât și cu infracțiunea ce reprezintă al doilea termen (C) al unei recidive postcondamnatorii, operațiunea de stabilire a pedepsei rezultante implică aplicarea regulilor concursului de infracțiuni între pedepsele stabilite pentru infracțiunile (A) și (B), rezultantei fiindu-i aplicate ulterior regulile recidivei postcondamnatorii prin raportare la pedeapsa stabilită pentru infracțiunea (C). Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 9 iulie 2020.

Art. 44. - Pluralitatea intermediară

- (1) Există pluralitate intermediară de infracțiuni când, după rămânerea definitivă a unei hotărâri de condamnare și până la data la care pedeapsa este executată sau considerată ca executată, condamnatul săvârșește din nou o infracțiune și nu sunt întrinite condițiile prevăzute de lege pentru starea de recidivă.
- (2) În caz de pluralitate intermediară, pedeapsa pentru noua infracțiune și pedeapsa anterioară se contopesc potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni.

- *Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 17/02/2020 prin Decizia nr. 7/2020 privind soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 3.033/1/2019 (M.Of. partea I nr. 486 din 09/06/2020)* Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 473 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru judecarea recursului în interesul legii va admite recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 44 alin. (2) din Codul penal, va stabili că în cazul pluralității intermediare de infracțiuni, în ipoteza în care primul și/sau al doilea termen al pluralității intermediare este format dintr-un concurs de infracțiuni, contopirea tuturor pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operațiuni unice, potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni. - D E C I D E: Admite recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 44 alin. (2) din Codul penal, în cazul pluralității intermediare de infracțiuni, în ipoteza în care primul și/sau al doilea termen al

pluralității intermediare este format dintr-un concurs de infracțiuni, contopirea tuturor pedepselor stabilite se realizează, în cadrul unei operațiuni unice, potrivit dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 17 februarie 2020.

Art. 65. - Conținutul și modul de executare a pedepsei accesorii a interzicerii exercitării unor drepturi

(1) Pedepsa accesorie constă în interzicerea exercitării drepturilor prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d) -o), a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară.

(2) În cazul detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie constă în interzicerea de către instanță a exercitării drepturilor prevăzute la art. 66 alin. (1) lit. a) -o) sau a unora dintre acestea.

(3) Pedepsa accesorie a interzicerii exercitării unor drepturi se execută din momentul rămânerii definitive a hotărârii de condamnare și până când pedeapsa principală privativă de libertate a fost executată sau considerată ca executată.

(4) În cazul detențiunii pe viață, pedeapsa accesorie având conținutul prevăzut la art. 66 alin. (1) lit. c) se pune în executare la data liberării condiționate sau după ce pedeapsa a fost considerată ca executată.

- Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 11/11/2019 prin Decizia nr. 29/2019 privind soluționarea recursului în interesul legii, ce face obiectul Dosarului nr. 1.574/1/2019 (M.Of. partea I nr. 63 din 30/01/2020) În numele legii - D E C I D E: Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în consecință: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 65 alin. (3) din Codul penal, stabilește că: aplicarea pedepselor accesorii constând în interzicerea drepturilor prevăzute de art. 66 alin. (1) lit. a), b) și d) - o) din Codul penal, a căror exercitare a fost interzisă de instanță ca pedeapsă complementară, nu este posibilă în cazul dispunerii unei soluții de condamnare la pedeapsa amenzii. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 noiembrie 2019.

Art. 112. - Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

- a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;
- b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;
- d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;
- e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

(2) În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b) -e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c).

- *Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 08/04/2019 prin Decizia nr. 10/2019 privind examinarea recursului în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale incidente în "soluționarea propunerii de luare a măsurii de siguranță a confiscării speciale în cazul în care s-a dispus clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii infracțiunii de nedepunerea armei și a muniției la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă, prevăzută de art. 342 alin. (6) din Codul penal" (M.Of. partea I nr. 472 din 11/06/2019) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - În numele legii - D E C I D E: Admite recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Timișoara. În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, art. 342 alin. (6) din Codul penal și art. 5491 din Codul de procedură penală, stabilește următoarele: În cazul faptei prevăzute de art. 342 alin. (6) din Codul penal, cu privire la care s-a dispus o soluție de clasare întemeiată pe dispozițiile art. 16 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, arma și muniția intră sub incidența confiscării speciale, în temeiul art. 112 alin. (1) lit. f) din Codul penal, în procedura reglementată de art. 5491 din Codul de procedură penală, în ipoteza în care făptuitorul nu a depus arma și muniția la un armurier autorizat în termen de 10 zile de la expirarea perioadei de valabilitate a permisului de armă." Obligatorie, potrivit art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 8 aprilie 2019.*

Art. 154. - Termenele de prescripție a răspunderii penale

(1) Termenele de prescripție a răspunderii penale sunt:

- a) 15 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață sau pedeapsa închisorii mai mare de 20 de ani;
- b) 10 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, dar care nu depășește 20 de ani;
- c) 8 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 10 ani;

- d) 5 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani;
- e) 3 ani, când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa închisorii care nu depășește un an sau amenda.
- (2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.
- (3) În cazul infracțiunilor progresive, termenul de prescripție a răspunderii penale începe să curgă de la data săvârșirii acțiunii sau inacțiunii și se calculează în raport cu pedeapsa corespunzătoare rezultatului definitiv produs.
- (4) În cazul infracțiunilor de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile și al infracțiunilor contra libertății și integrității sexuale, altele decât cele prevăzute la art. 153 alin. (2) lit. c), precum și al infracțiunii de pornografie infantilă, săvârșite față de un minor, termenul de prescripție începe să curgă de la data la care acesta a devenit major. Dacă minorul a decedat înainte de împlinirea majoratului, termenul de prescripție începe să curgă de la data decesului.

- *ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII*, Decizie nr. 5/2019 din 11/02/2019 Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 334 din 02/05/2019 - Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea art. 174, cu referire la art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, stabilește că: Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 februarie 2019.

Art. 155. - Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale

~~(1) Cursul termenului prescripției răspunderii penale se întrerupe prin îndeplinirea oricărui act de procedură în cauză. - 25/07/2022 - alineatul a fost abrogat prin Decizie 358/2022.~~

- (2) După fiecare întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.
- (3) Întreruperea cursului prescripției produce efecte față de toți participanții la infracțiune, chiar dacă actul de întrerupere privește numai pe unii dintre ei.
- (4) Termenele prevăzute la [art. 154](#), dacă au fost depășite cu încă o dată, vor fi socotite îndeplinite oricâte întreruperi ar interveni.
- (5) Admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal face să curgă un nou termen de prescripție a răspunderii penale.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 26/04/2018 prin [Decizia nr. 297/2018 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. \(1\) din Codul penal](#) (M.Of. partea I nr. 518 din 25/06/2018) *CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - DECIDERE*: - Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Coriolan Secară și Nela Mirela Secară în Dosarul nr. 2.635/111/2014 al Curții de Apel Oradea - Secția

penală și pentru cauze cu minori și constată că soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea "oricărui act de procedură în cauză", din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională.

- **Decizia nr. 358/2022 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, Publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 565 din 09 iunie 2022, În numele legii > D E C I D E:** Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Roland Lucian Stoica în Dosarul nr. 2.380/63/2016 al Tribunalului Dolj - Secția penală, de Ioan Călin Abrudean în Dosarul nr. 1.867/85/2016 al Tribunalului Sibiu - Secția penală, de Marius Gabriel Smaranda în Dosarul nr. 6.010/215/2018 al Judecătoriei Craiova - Secția penală, de Anghel Sandu în Dosarul nr. 458/104/2019/a1 al Tribunalului Olt - Secția penală, de Ioan Huntai în Dosarul nr. 11.649/197/2018/a4 al Judecătoriei Brașov - Secția penală, de Marius Gabriel Smaranda în Dosarul nr. 1.070/54/2019 al Curții de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori, de Vasile Dumitru în Dosarul nr. 9.928/279/2016 al Curții de Apel Bacău - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, de Mititelu Adrian Marin în Dosarul nr. 5.997/63/2016 al Curții de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori, de Ștefan Emil Matei în Dosarul nr. 46.638/3/2015 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția penală și de Rodica Vlad în Dosarul nr. 4.708/101/2013 al Curții de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că **dispozițiile art. 155 alin. (1) din Codul penal sunt neconstituționale.**

Art. 158. - Retragera plângerii prealabile

(1) Retragera plângerii prealabile poate interveni până la pronunțarea unei hotărâri definitive, în cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile.

(2) Retragera plângerii prealabile înlătură răspunderea penală a persoanei cu privire la care plângerea a fost retrasă.

(3) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, retragera plângerii prealabile se face numai de reprezentanții lor legali. În cazul persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă, retragera se face cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(4) În cazul infracțiunilor pentru care punerea în mișcare a acțiunii penale este condiționată de introducerea unei plângeri prealabile, dar acțiunea penală a fost pusă în mișcare din oficiu în condițiile legii, retragera plângerii produce efecte numai dacă este însușită de procuror.

- *ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII, Decizie nr. 22/2017 din 06/11/2017 - Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Constanța*

și, în consecință, stabilește că: În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, persoana care a suferit o vătămare corporală prin fapta altuia nu poate fi obligată, către furnizorul de servicii medicale, la plata cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat în cadrul unității medicale respective, potrivit legii, în limitele pachetului de bază ori minimal, după caz, în situațiile în care autorul vătămării nu a fost identificat sau persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea prealabilă ori a intervenit împăcarea părților. În interpretarea și aplicarea aceluiași dispoziții legale, autorul vătămării poate fi chemat în judecată, pe cale civilă separată, pentru suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată, în limitele pachetului de bază ori minimal, în situația în care acesta nu răspunde penal, întrucât a intervenit împăcarea părților. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 6 noiembrie 2017.

Art. 159. - Împăcarea

(1) Împăcarea poate interveni în cazul în care punerea în mișcare a acțiunii penale s-a făcut din oficiu, dacă legea o prevede în mod expres.

(2) Împăcarea înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă.

(3) Împăcarea produce efecte numai cu privire la persoanele între care a intervenit și dacă are loc până la citirea actului de sesizare a instanței.

- Declarat parțial neconstituțional la data de 07/10/2014 prin Decizia nr. 508/2014 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal (M.Of. partea I nr. 843 din 19/11/2014) CURTEA CONSTITUȚIONALĂ - D E C I D E: - Admite excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal, excepție ridicată de procuror în Dosarul nr. 12.074/231/2013 al Curții de Apel Galați - Secția penală și pentru cauze cu minori, și constată că acestea sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit.

(4) Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face numai de reprezentanții lor legali, iar persoanele cu capacitate de exercițiu restrânsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege.

(5) În cazul persoanei juridice, împăcarea se realizează de reprezentantul său legal sau convențional ori de către persoana desemnată în locul acestuia. Împăcarea intervenită între persoana juridică ce a săvârșit infracțiunea și persoana vătămată nu produce efecte față de persoanele fizice care au participat la comiterea aceleiași fapte.

(6) În cazul în care infracțiunea este săvârșită de reprezentantul persoanei juridice vătămate, dispozițiile art. 158 alin. (4) se aplică în mod corespunzător.

- Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 17/04/2015 prin Decizia nr. 9/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală, prin Încheierea din 21 ianuarie 2015 pronunțată în Dosarul nr. 9.018/4/2014 (număr în format vechi 3.969/2014) (M.Of. partea I nr. 406 din 09/06/2015) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E: Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 9.018/4/2014

(număr în format vechi 3.969/2014), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea în principiu a următoarelor chestiuni de drept: "1. dacă dispozițiile art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator se interpretează în sensul că medierea este o cauză sui-generis de înlăturare a răspunderii penale sau este o modalitate a împăcării ca și cauză de înlăturare a răspunderii penale reglementată de dispozițiile art. 159 din Codul penal; 2. dacă medierea poate interveni numai până la citirea actului de sesizare potrivit dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal sau poate interveni în tot cursul procesului penal" și stabilește că: 1. în aplicarea dispozițiilor art. 67 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, încheierea unui acord de mediere constituie o cauză sui-generis care înlătură răspunderea penală, distinctă de împăcare; 2. încheierea unui acord de mediere în condițiile Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator poate interveni în tot cursul procesului penal, până la rămânerea definitivă a hotărârii penale. Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 17 aprilie 2015.

TITLUL X - Înțelesul unor termeni sau expresii în legea penală

Art. 172. - Dispoziții generale

Ori de câte ori legea penală folosește un termen sau o expresie dintre cele arătate în prezentul titlu, înțelesul acesteia este cel prevăzut în articolele următoare, afară de cazul când legea penală dispune altfel.

Art. 173. - Legea penală

Prin lege penală se înțelege orice dispoziție cu caracter penal cuprinsă în legi organice, ordonanțe de urgență sau alte acte normative care la data adoptării lor aveau putere de lege.

Art. 174. - Săvârșirea unei infracțiuni

Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

- **Î.C.C.J. a admis recursul în interesul legii la data de 11/02/2019 prin Decizia nr. 5/2019 privind judecarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 2.715/1/2018 (M.Of. partea I nr. 334 din 02/05/2019) ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - D E C I D E:** Admite recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea art. 174, cu referire la art. 154 alin. (2) teza I din Codul penal, stabilește că: Prin data săvârșirii infracțiunii și, implicit, data de la care începe să curgă termenul de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor simple a căror latură obiectivă implică producerea unei pagube ori realizarea unui folos necuvenit pe o perioadă de timp se înțelege momentul apariției primei pagube ori al obținerii primului folos necuvenit. Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 februarie 2019.

Art. 175. - Funcționar public

(1) Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

- a) exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
- b) exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
- c) exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

(2) De asemenea, este considerată funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 29/09/2014 prin Decizia nr. 20/2014 privind examinarea sesizării formulate de către Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 1.373/95/2014 prin care, în baza art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a modalității de interpretare a dispozițiilor art. 175 alin. (1) și (2) din Codul penal privind funcționarii publici, respectiv dacă expertul judiciar este funcționar public în sensul alin. (1) ori alin. (2) (M.Of. partea I nr. 766 din 22/10/2014)
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE -

D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 1.373/95/2014, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea rezolvării de principiu a modalității de interpretare a dispozițiilor art. 175 alin. (1) și (2) din Codul penal privind funcționarii publici, respectiv dacă expertul tehnic judiciar este funcționar public în sensul alin. (1) ori alin. (2).

Stabilește că expertul tehnic judiciar este funcționar public în conformitate cu dispozițiile art. 175 alin. (2) teza întâi din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 29 septembrie 2014.

Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 03/12/2014 prin Decizia nr. 26/2014 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel Târgu Mureș - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie prin Încheierea de ședință din data de 24 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 7.932/102/2012, prin care în baza art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală, raportat la art. 475 din același cod, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri

prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept vizând posibilitatea încadrării medicului chirurg angajat cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, trimis în judecată sub acuzația săvârșirii infracțiunii de luare de mită prevăzută de art. 289 din Codul penal, în categoria funcționarilor publici prevăzută de dispozițiile art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau în categoria funcționarilor publici prevăzută de dispozițiile art. 175 alin. (2) din Codul penal (M.Of. partea I nr. 24 din 13/01/2015)
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE -

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Târgu Mureș - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 7.932/102/2012, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea rezolvării de principiu a modalității de interpretare a dispozițiilor art. 175 din Codul penal, respectiv dacă medicul chirurg angajat cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, trimis în judecată sub acuzația săvârșirii infracțiunii de luare de mită prevăzute de dispozițiile art. 289 alin. (1) din Codul penal, se încadrează în categoria funcționarilor publici prevăzută la art. 175 alin. (1) lit. c) din Codul penal sau în categoria funcționarilor publici prevăzută la art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Stabilește că medicul angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 3 decembrie 2014.

Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 04/06/2015 prin Decizia nr. 19/2015 privind examinarea sesizării formulate de Curtea Militară de Apel București - prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept în sensul de a se stabili dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 alin. (1) teza I din Codul penal (M.Of. partea I nr. 590 din 05/08/2015)
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE -

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea Militară de Apel, în Dosarul nr. 34/753/2013, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a problemei de drept: "dacă fapta medicului, care are calitatea de funcționar public, de a

primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 [alin. 2](#) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, constituie sau nu o exercitare a unui drept recunoscut de lege, având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 [alin. 1](#) teza I din C. pen."

Stabilește că fapta medicului angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate, care are calitatea de funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. 1 [lit. b](#) teza a II-a din Codul penal, de a primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34 [alin. 2](#) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, nu constituie o exercitare a unui drept recunoscut de lege având ca urmare incidența dispozițiilor art. 21 [alin. 1](#) teza I-a din C. pen.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 [alin. \(3\)](#) Cod procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 4 iunie 2015.

Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 15/03/2017 prin [Decizia nr. 8/2017 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 2.056/116/2015 \(3.486/2016\), prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept](#) (M.Of. partea I nr. 290 din 25/04/2017)

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE -

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 2.056/116/2015 (3.486/2016), prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept: "dacă, în sensul legii penale, profesorul din învățământul preuniversitar de stat este funcționar public în accepțiunea art. 175 alin. (1) [lit. b](#)), teza a II-a din Codul penal sau în accepțiunea art. 175 [alin. \(2\)](#) din Codul penal."

Stabilește că profesorul din învățământul preuniversitar de stat are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) [lit. b](#)) teza a II-a din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 [alin. \(3\)](#) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 15 martie 2017.

Î.C.C.J. a admis pronunțarea unei hotărâri prealabile la data de 30/05/2017 prin [Decizia nr. 18/2017 privind examinarea sesizării formulate de Curtea de Apel București - Secția I penală, în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită](#)

D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București - Secția I penală în Dosarul nr. 61.261/3/2010, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: dacă, în sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (2) din Codul penal și, în consecință, stabilește că:

În sensul legii penale, funcționarul bancar, angajat al unei societăți bancare cu capital integral privat, autorizată și aflată sub supravegherea Băncii Naționale a României, este funcționar public, în accepțiunea dispozițiilor art. 175 [alin. \(2\)](#) din Codul penal.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 30 mai 2017.

Decizia nr. 13/2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)

D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 4.233/109/2018, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: "dacă întreprinzătorul titular al unei întreprinderi individuale reprezintă, în sensul prevăzut de art. 308 [alin. \(1\)](#) din Codul penal raportat la art. 175 [alin. \(2\)](#) teza a II-a din Codul penal, persoana care exercită permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 [alin. \(2\)](#) din Codul penal, respectiv în cadrul unei întreprinderi individuale ce exercită un serviciu de interes public, care este supusă controlului ori supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public" și stabilește că:

Întreprinzătorul titular al unei întreprinderi individuale nu are, în sensul dispozițiilor art. 308 [alin. \(1\)](#) din Codul penal, calitatea de persoană care exercită permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 [alin. \(2\)](#) din Codul penal, în raporturile cu întreprinderea individuală.

În cazul în care întreprinzătorul titular al unei întreprinderi individuale exercită un serviciu de interes public care este supus controlului ori supravegherii autorităților publice cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public, acesta are calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 [alin. \(2\)](#) din Codul penal.

Art. 176. - Public

Prin termenul public se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică.

Art. 177. - Membru de familie

(1) Prin membru de familie se înțelege:

- a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- b) soțul;
- c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc.

(2) Dispozițiile din legea penală privitoare la membru de familie, în limitele prevăzute în alin. (1) lit. a), se aplică, în caz de adopție, și persoanei adoptate ori descendenților acesteia în raport cu rudele firești.

Legislație conexă: *Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie* (republicarea (r3) din Monitorul Oficial, Partea I nr. 948 din 15 octombrie 2020)

CAPITOLUL I Dispoziții generale -

Art. 5. - În sensul prezentei legi, prin membru de familie se înțelege:

- a) ascendenții și descendenții, frații și surorile, copiii acestora, precum și persoanele devenite prin adopție, potrivit legii, astfel de rude;
- b) soțul/soția și/sau fostul soț/fosta soție;
- c) persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc;
- d) tutorele sau altă persoană care exercită în fapt ori în drept drepturile față de persoana copilului;
- e) reprezentantul legal sau altă persoană care îngrijește persoana cu boală psihică, dizabilitate intelectuală ori handicap fizic, cu excepția celor care îndeplinesc aceste atribuții în exercitarea sarcinilor profesionale.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, [Decizia nr. 52/2021 privind Dosarul nr. 1.236/1/2021](#)

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 874 din 13 septembrie 2021

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

D E C I D E:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 377](#) din Codul penal, prin raportare la [art. 177 alin. \(2\)](#) din Codul penal, pentru determinarea subiecților infracțiunii de incest, stabilirea calității de rude biologice în linie directă sau între frați și surori, în cazul în care subiect al infracțiunii este o persoană adoptată, poate avea loc în condițiile [art. 52 alin. \(1\) și \(2\)](#) din Codul de procedură penală independent de dispozițiile [art. 440](#) și [art. 470 alin. \(2\)](#) din Codul civil.

Pentru determinarea subiecților infracțiunii de incest prevăzute de [art. 377](#) din Codul penal, în cazul în care unul dintre aceștia este adoptat, nu se impune stabilirea în prealabil a unui raport

juridic civil de rude în linie directă sau frați și surori potrivit art. 409 din Codul civil raportat la art. 416 din Codul civil sau art. 424 din Codul civil, după caz, acest aspect putând fi stabilit în absența actelor de stare civilă și a unei acțiuni civile cu acest obiect, în cadrul procesului penal pendent potrivit mijloacelor de probă prevăzute de art. 97 alin. (1) din Codul de procedură penală prin raportare la art. 52 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală.

Efectele legăturii de rudenie biologică stabilite într-un proces civil sau chiar în procesul penal pendent ulterior comiterii faptei de incest retroactivează până la momentul nașterii copilului.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 28 iunie 2021.

Art. 178. - Informații secrete de stat și înscrisuri oficiale

(1) Informații secrete de stat sunt informațiile clasificate astfel, potrivit legii.

(2) Înscris oficial este orice înscris care emană de la o persoană juridică dintre cele la care se referă art. 176 ori de la persoana prevăzută în art. 175 alin. (2) sau care aparține unor asemenea persoane.

Art. 179. - Arme

(1) Arme sunt instrumentele, dispozitivele sau piesele declarate astfel prin dispoziții legale.

(2) Sunt asimilate armelor orice alte obiecte de natură a putea fi folosite ca arme și care au fost întrebuințate pentru atac.

Art. 180. - Mijloace de plată fără numerar

(1) Prin instrument de plată fără numerar se înțelege un dispozitiv, un obiect sau o înregistrare, protejat, respectiv protejată, material ori nematerial, respectiv materială ori nematerială, sau o combinație a acestora, altul, respectiv alta decât o monedă cu valoare circulatorie și care, singur, respectiv singură sau împreună cu o procedură sau un set de proceduri, permite deținătorului sau utilizatorului transferul de bani sau valoare monetară, inclusiv prin monedă electronică sau monedă virtuală.

(2) Prin instrument de plată electronică se înțelege un instrument care permite efectuarea de retrageri de numerar, încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronică, precum și transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare.

(3) Prin monedă electronică se înțelege valoarea monetară stocată electronic, inclusiv magnetic, reprezentând o creanță asupra emitentului, emisă la primirea fondurilor în scopul efectuării de operațiuni de plată și care este acceptată de o persoană, alta decât emitentul de monedă electronică.

(4) Moneda virtuală înseamnă o reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferată, stocată și tranzacționată electronic.

Art. 181. - Sistem informatic și date informatice

(1) Prin sistem informatic se înțelege orice dispozitiv sau ansamblu de dispozitive interconectate sau aflate în relație funcțională, dintre care unul sau mai multe asigură prelucrarea automată a datelor, cu ajutorul unui program informatic.

(2) Prin date informatice se înțelege orice reprezentare a unor fapte, informații sau concepte într-o formă care poate fi prelucrată printr-un sistem informatic.

Art. 182. - Exploatarea unei persoane

Prin exploatarea unei persoane se înțelege:

- a) supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat;
- b) ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire;
- c) obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală;

Legislație conexă

- d) obligarea la practicarea cerșetoriei;
- e) prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.

Art. 183. - Consecințe deosebit de grave

Prin consecințe deosebit de grave se înțelege o pagubă materială mai mare de 2.000.000 lei.

Art. 184. - Faptă săvârșită în public

Fapta se consideră săvârșită în public atunci când a fost comisă:

- a) într-un loc care prin natura sau destinația lui este totdeauna accesibil publicului, chiar dacă nu este prezentă nicio persoană;
- b) în orice alt loc accesibil publicului, dacă sunt de față două sau mai multe persoane;
- c) într-un loc neaccesibil publicului, însă cu intenția ca fapta să fie auzită sau văzută și dacă acest rezultat s-a produs față de două sau mai multe persoane;
- d) într-o adunare sau reuniune de mai multe persoane, cu excepția reuniunilor care pot fi considerate că au caracter de familie, datorită naturii relațiilor dintre persoanele participante.

Art. 185. - Timp de război

Prin timp de război se înțelege durata stării de mobilizare a forțelor armate sau durata stării de război.

Art. 186. - Calculul timpului

(1) La calcularea timpului ziua se socotește de 24 de ore, săptămâna de 7 zile, iar anul de 12 luni. Luna și anul se socotesc împlinite cu o zi înainte de ziua corespunzătoare datei de la care au început să curgă.

(2) Dacă limita de pedeapsă este exprimată într-un termen pe luni care nu este divizibil cu fracția de majorare sau reducere ce ar urma să se aplice, fracția se va aplica asupra termenului transformat în zile, după care durata obținută se transformă în luni. În acest caz, luna se socotește de 30 de zile și se iau în calcul doar zilele întregi rezultate din aplicarea fracției.

(3) În cazul limitelor de pedeapsă exprimate în ani se aplică în mod corespunzător dispozițiile alin. (2), transformarea făcându-se între ani și luni.

Art. 187. - Pedeapsă prevăzută de lege

Prin pedeapsă prevăzută de lege se înțelege pedeapsa prevăzută în textul de lege care incriminează fapta săvârșită în forma consumată, fără luarea în considerare a cauzelor de reducere sau de majorare a pedepsei.

BIBLIOGRAFIE

- Constituția României revizuită, text publicat în M.Of. nr.767 din 31 octombrie 2003;
- Pascu, P.Buneci, Noul Cod penal- Parte generală și Codul penal-Parte generală în vigoare, prezentare comparativă, Editura Universul Juridic, București, 2010;
- Legea nr. 187/2012 de modificare și de punere în aplicare a noului Cod penal, publicată în M.Of. nr. 757/12.11.2012;
- Legea nr. 302 din 28 iunie 2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, publicată în M. Of. nr. 594 din 1 iulie 2004 cu modificările și completările ulterioare, republicată în M.Of. nr.377 din 31 mai 2011;
- Noul Cod penal, Legea nr.286/2009, publicată în M.Of.nr.510 din 24 iulie 2009, cu expunerea de motive, Editura Hamangiu, 2009;
- Viorel Pașca, Drept penal, Partea Generală, Ed. Universul Juridic, București, 2011
- Costică Bulai și alții, Drept penal român, partea generală, Ed. a VII-a București 2012.
- Coord. Mihai Adrian Hotcă și alții. *Noul Cod penal. Note. Corelații. Explicații*, Ed. C.H. Beck, București, 2014;
- Daniel Flore, *Droit penal europeen – Ediția a II-a*, Ed. Groupe Larcire, Bruxelles 2014;
- Ilie Pascu și alții, Noul Cod penal comentat, Partea Generală, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2014.
- Buneci Petre, Mihai Adrian Hotca și alții, *Instituții de drept penal*, Ed. Universul juridic, București, 2014
- G.Bodorancea, V.Cioclei și alții, *Codul penal comentariu pe articole*, Ed. C.H.Beck, București, 2014
- Mădălina Pascu, Teodor Manea, *Acordul de recunoaștere a vinovăției*, Ed. Universul Juridic, București 2015;
- George Antoniu, Tudorel Toader, Explicațiile noului Cod penal, Vol. I și II (partea generală), Ed. Universul Juridic, București, 2015
- Ilie Pascu, Andreea Simona Uzlaşu, Gheorghe Muscalu, *Drept penal. Partea Generală*, Ediția a IV-a, Ed. Hamangiu, București 2016;
- Lavinia Valeria Lefterache, Drept penal. Partea generala. Curs pentru studentii anului II. Editia a 3-a, Ed. Hamangiu 2022.